

1. Hva forsikringen omfatter

De varer/eiendeler/anleggsmidler med den forsikringssum som fremgår av forsikringsbeviset.

1.1 Forsikringen dekker også følgende omkostninger

- Redningsomkostninger
- Felleshavaribidrag
- Omkostninger ved sikkerhetsstillelse
- Saksomkostninger
- Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret

2. Hvilke skader som erstattes

2.1 Definisjoner

I disse vilkår betyr

- tap: Økonomisk tap av enhver art, derunder totaltap, manko, skade, inntektstap, omkostninger og ansvar, jfr likevel unntakene i pkt 2.4.
- skade: Fysisk beskadigelse som ikke er totaltap eller manko.
- transportdokument: Konnossement eller annet dokument som gir råderett over varene under transporten.
- forsikringsdokument: Det legitimasjonsdokument som utstedes for forsikringen i forbindelse med den enkelte transport.
- farefelt : Det forsikringsomfang som er avtalt for transporten

2.2 Forsikringens farefelt

Det vil fremgå av forsikringsbeviset hvilket farefelt som er avtalt. For forsikringen kan det avtales følgende farefelt:

- Alle farer - "A-vilkår"
- Utvidet transportulykke - "B-vilkår"
- Transportulykke - "C-vilkår"

2.3 Hva som omfattes avhengig av hvilket farefelt som er avtalt

2.3.1 Alle farer - A-vilkår

Forsikring på A-vilkår omfatter alle farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som framgår under av pkt. 2.4.

2.3.2 Utvidet transportulykke - B-vilkår

En forsikring på B-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som framgår under av pkt. 2.4.

1. At sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke.
2. At landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, velting, avsporing eller utforkjøring.
3. At lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller har kjørt av rullebanen.
4. Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
5. Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer.
6. At varene kastes eller skyldes over bord.
7. At vann fra hav, innsjø eller elv, trenger inn i lager eller på oppbevaringsplass.
8. Lasting eller lossing av de forsikrede varer, dog begrenset til totaltap av hele kolli.
9. Lossing, lasting eller flytting av de forsikrede varer i nødhavn, og tyveri eller nedbør mens varene er lagret i nødhavn.

2.3.3 Transportulykke - C-vilkår

En forsikring på C-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som framgår under av pkt. 2.4.

1. At sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke.
2. At landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, velting, avsporing eller utforkjøring.
3. At lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller har kjørt av rullebanen.
4. Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
5. Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer.

2.4 Skader som ikke erstattes

2.4.1 Dekkslast

Er varene forsikret som dekkslast og ført på dekk, svarer selskapet ikke for

- a) tap som følge av nedbør eller overvann
- b) tap som skyldes smuss eller gnister som ikke forårsaker brann
- c) tap som følge av at last forskyver seg under gange, med mindre tapet skyldes at de forsikrede varer går overbord
- d) tap som følge av sammenblanding med eller utlekking fra den øvrige last

Fremtind

Tap som nevnt i første ledd erstattes likevel hvis det skyldes brann eller eksplosjon, eller at skipet har støtt mot fast eller flytende gjenstand. Blir varer som er forsikret som romslast ført på dekk, og forsikringstakeren kjente eller burde kjenne til dette, gjelder første og annet ledd tilsvarende. Er varer transportert i lukket container, ansees de som romslast uten hensyn til om vedkommende container føres på dekk eller ikke.

2.4.2 Unntatte farer

Forsikringen omfatter ikke tap som skyldes

- a) varenes egenskaper eller deres tilstand ved forsikringstidens begynnelse
- b) elektriske og mekaniske skader samt skade som følge av lagerhåndtering.
- c) skade på varer oppstått pga slep.
- d) skade på varer som følge av riper, skraper, gnistskader og lignende. .
- e) rekonstruksjon av data for EDB-utstyr. Forsikringen dekker kun påviselige skader påført under transporten. Tap som skyldes at utstyret ikke fungerer slik det gjorde forut for transporten, men hvor utstyret ikke er påført noen påviselig skade dekkes ikke.
- f) normalt svinn
- g) alminnelig formuestap, herunder tidstap, konjunkturtap, markedstap, driftstap og lignende tap
- h) ansvar som sikrede pådrar seg overfor tredjemann.
- i) protestaksjoner, opptøyer, streik, lockout, sabotasje o.l.
- j) At varene er bestemt for et ulovlig formål, er fremstillet gjennom ulovlig virksomhet eller ved ulovlige metoder. Ulovligheten bedømmes etter de regler som ved forsikringstidens begynnelse gjaldt i eksportlandet, importlandet eller et annet land som sikrede måtte regne med at varene skulle passere.
- k) forsinkelse, med mindre det dreier seg om videreutvikling av erstatningsmessig skade under varetransport
- l) krig eller krigslignende forhold
- m) inngrep mot varene som foretas av statsmakt
- n) oppbringelse, konfiskasjon, rekvisisjon og andre lignende inngrep mot transportmidlet, iverksatt av statsmakt
- o) hindring av transportvirksomheten, iverksatt av statsmakt
- p) frigjøring av atomenergi

2.4.3 Kondens og andre temperaturinnvirkninger

Selskapet svarer ikke for tap som følge av kondens eller temperaturinnvirkninger, med mindre tapet skyldes

- a) at transportmidlet eller lasten har vært utsatt for havari etter at varene er innlastet i transportmidlet,
- b) at varene er sendt med et transportmiddel eller i en container som var uegnet for transporten, jf. sikkerhetsforskrifter
- c) utilstrekkelige eller sviktende beskyttelsesforanstaltninger fra transportørens side,
- d) brann, lynnedslag eller eksplosjon

Er varene fraktet eller skulle de ha vært fraktet i termoregulert transportmiddel eller container, svarer selskapet likevel bare for tap som følge av kondens eller temperaturinnvirkninger, såfremt tapet skyldes

- at transportmidlet har vært utsatt for havari som nevnt under transportlykke pkt 1-3 etter at varene er innlastet i transportmidlet eller container,
- brann, lynnedslag eller eksplosjon
- at termomaskineriet har vært utsatt for havari etter at varene er innlastet i transportmidlet eller container, og som følge av dette har vært ute av drift sammenhengende i minst 6 timer.

2.5 Samvirke mellom flere farer

Hvis tapet er forårsaket ved et samvirke mellom flere forskjellige farer, og en eller flere av disse farer ikke omfattes av forsikringen, fordeles tapet forholdsmessig over de enkelte farer etter den innflytelse hver av dem må antas å ha øvet på dets inntreden og omfang, og selskapet svarer kun for den del av tapet som blir henført til de farer forsikringen omfatter. Har en fare som nevnt under Unntatte farer pkt 16 medvirket til tapet, skal likevel hele tapet ansees forårsaket av en slik fare.

2.6 Forsikringens tapsfelt

Forsikringen omfatter følgende tap:

- Totaltap
- Manko
- Skade.

Se pkt 3.3.2 Hvordan erstatningen blir beregnet og definisjoner.

2.7 Årsakssammenheng

Forsikringen dekker tap som skyldes at de forsikrede varer i forsikringstiden er rammet av en fare som forsikringen omfatter.

2.8 Bevisbyrde

Sikrede har bevisbyrden for at han har lidt et tap som omfattes av forsikringen, og for tapets omfang. Selskapet har bevisbyrden for at et tap er forårsaket av en fare som er unntatt i vilkårene.

3. Erstatningsberegning

3.1 Oppgjør rutiner

- Krever sikrede erstatning for skade eller for totaltap overensstemmende med totaltap- se definisjon pkt 3.3.2 skal varene,

Fremtind

hvis det begjæres av selskapet eller sikrede, besiktes av en representant for sikrede og en representant for selskapet i fellesskap.

- Før besiktelsen skal varepartiet såvidt mulig oppdeles i grupper etter arten og omfanget av skadene. Representantene skal såvidt mulig uttale seg om den sannsynlige årsak til de enkelte skader, tidspunktet for deres inntreden og angi hvordan skaden bør utbedres eller i hvilken grad skaden reduserer varens verdi (skadeprosenten).
- Er det uenighet mellom sikredes og selskapets representanter om skadens omfang og årsak, kan partene bli enige om å tilkalle en oppmann. I så fall utnevnes oppmannen av partenes representanter i fellesskap. Oppmannen skal avgi en begrunnet uttalelse om de spørsmål som partenes representanter er enige om å forelegge ham.

3.2 Forsikringssum og skade

3.2.1 Skadefastsettelse

- Når ikke annet er avtalt, skal skaden fastsettes til varenes markedspris på innlastingsstedet ved forsikringens begynnelse. Er varene solgt, legges fakturabeløpet til grunn ved ansettelsen av deres markedspris.

Kommer erstatningen av varene kjøperen til gode, omfatter skaden eventuelt i tillegg

- hans omkostninger i forbindelse med avsendelsen
- forsikringspremie som han skal betale
- frakt som han har betalt eller vil måtte betale
- hans forventede fortjeneste. Er intet annet avtalt, er forsikringsverdien av slik forventet fortjeneste 10 prosent av varenes forsikringsverdi for øvrig.

Selskapet svarer inntil forsikringssummen for tap som er forårsaket ved et enkelt forsikringstilfelle.

3.2.2 Underforsikring

Er forsikringssummen mindre enn forsikringsverdien, skal selskapet bare erstatte en så stor del av tapet som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og forsikringsverdien.

3.3 Erstatningsregler

3.3.1 Forsikringstidens begynnelse

Er selgeren forsikringstaker, begynner selskapets ansvar å løpe når varene settes i bevegelse for direkte ombordbringelse i det transportmiddel som fører dem fra det lager eller sted som er utgangspunkt for den sikrede transport.

Er kjøperen forsikringstaker, eller er det uttrykkelig angitt at forsikringen bare omfatter kjøperens interesse, begynner selskapets ansvar å løpe når risikoen går over på kjøperen i henhold til salgsavtalen, eller når en forsikring tegnet av selgeren i henhold til salgsavtalen opphører.

Omfatter forsikringen bare kjøpers interesse, erstatter selskapet kjøperens tap også ved at et transportdokument han har innløst i god tro ikke inneholder opplysning om manko eller skade som varene har lidt etter det tidspunkt som er nevnt i første ledd.

3.3.2 Forsikringstidens opphør

Selskapets ansvar opphører ved det av de nedenfor nevnte tidspunkter som først inntreffer

- når varene er trygt avlesset fra det transportmiddel som bragte dem til mottakerens lager på det oppgitte bestemmelsessted
- hvis varene ikke skal inntas på mottakerens lager på det oppgitte bestemmelsessted, når varene blir utlevert til sikrede eller disponeres av ham på annen måte
- når transportøren med hjemmel i fraktavtalen har solgt varene for sikredes regning og risikoen har gått over på kjøperen
- kl. 24 lokal tid den 30. dag etter den dag da lossing av varene ble avsluttet på det oppgitte bestemmelsessted
- kl. 24 lokal tid den 60. dag etter lossingen av varene fra det skip som bragte det til avtalt lossehavn

3.3.3 Midlertidig opphør av forsikringen

Forsikringen trer ut av kraft når varene blir oppholdt på ett sted i mer enn 15 dager på grunn av sikredes forhold.

Forsikringen gjeninntreer fra det øyeblikk det settes i verk fysiske tiltak for å igangsette eller gjenoppta transporten.

Blir varene oppholdt underveis i mer enn tre måneder på ett enkelt sted, trer forsikringen ut av kraft i den overskytende oppholdstid, med mindre oppholdet skyldes

- erstatningsmessig skade, tyveri eller sjørøveri
- skade på andre varer som føres med transportmidlet
- at et transportmiddel som varene er innlastet i har vært utsatt for havari, er forsvunnet eller forlatt
- at havner eller transportveier er blitt ødelagt eller sperret

3.3.4 Oppgivelse av transporten etter krav fra selskapet

Selskapet kan kreve at transporten til det fastsatte bestemmelsessted skal oppgis dersom videretransporten

- ikke kan skje uten ekstraordinær risiko for erstatningsmessig tap av varene eller betydelig skade på dem.
- vil medføre urimelige meromkostninger for selskapet.
- ikke kan ventes fullført etter å ha blitt forsinket i minst 30 dager.

Fremtind

3.3.5 Fullførelse av transporten etter krav fra selskapet

Selskapet kan kreve at transporten til det fastsatte bestemmelsessted skal fullføres, med mindre det på grunn av erstatningsmessig skade som varene har lidt eller må fryktes å ville lide under videretransporten, ville være uforsvarlig å sende dem til bestemmelsesstedet.

3.4 Hvordan erstatningen blir beregnet

Det foreligger totaltap når

- hele varepartiet er gått til grunne
- hele varepartiet er unndratt sikrede uten at det er mulighet for at han vil få det igjen
- transporten til det fastsatte bestemmelsessted (Se oppgivelse eller fullførelse av transporten etter krav fra selskapet-avsnitt over)
- hele varepartiet er så sterkt beskadiget at minst 90 prosent av verdien må ansees tapt

Ved totaltap erstatter selskapet forsikringssummen for det forsikrede vareparti, dog ikke utover dets forsikringsverdi. I erstatningen gjøres det ikke fradrag for eventuelle skader pådratt i forsikringstiden, hva enten disse omfattes av forsikringen eller ikke.

3.4.1 Manko

Manko foreligger når en del av det forsikrede vareparti er gått tapt.

Ved manko erstatter selskapet en så stor del av forsikringssummen for hele varepartiet som tilsvarer de varer som er gått tapt.

3.4.2 Skade

Er forsikrede varer blitt skadet, kan selskapet kreve at skaden blir utbedret mot å erstatte omkostningene ved utbedringen etterhvert som de påløper. Utbedring kan ikke kreves dersom den fører til urimelig tap eller ulempe for sikrede.

Hvis selskapet ikke krever eller kan kreve at skaden blir utbedret eller hvis utbedringen ikke er fullstendig, erstatter selskapet så mange prosent av forsikringsverdien av de skadede varer som svarer til den endelige reduksjon av deres verdi (skadeprosenten).

Er skadeprosenten for varer bestemt for videresalg fastsatt til 50 eller høyere ved besiktelse, kan selskapet forlange at de skal selges og bestemme salgsmåten. Erstatningen skal i slike tilfelle settes til differansen mellom forsikringsverdien, eventuelt forsikringssummen dersom denne er lavere, og den pris som ble oppnådd ved salget. Salget må begjæres uten ugrunnet opphold etter at det foreligger endelig besiktelsesrapport. Er varene lett bedervelige, kan selskapet begjære salg uten å avvente endelig besiktelsesrapport og selv om skadeprosenten ikke overstiger 50. Selskapets rett til å begjære salg etter dette ledd er undergitt de samme begrensninger som realisasjonsretten. (Se selskapets adgang til å overta varene ved utbetaling av erstatning i avsnitt lengre ned)

Går de skadede varer totalt tapt før utløpet av forsikringstiden, kan sikrede ikke kreve erstatning dersom:

- et selskap utbetaler erstatning for totaltap uten fradrag for delskaden, eller
- totaltapet ikke erstattes under noen forsikring

3.4.3 Skade på eller tap av en del av et hele

Ved skade på eller tap av en del av maskin eller annen lignende gjenstand som består av flere deler, erstatter selskapet bare omkostningene ved å reparere eller fornye den del som er skadet eller gått tapt. Dette gjelder selv om det er av vesentlig betydning at gjenstanden er komplett.

3.5 Redningsomkostninger

Selskapet erstatter sikredes redningsomkostninger i samsvar med FAL § 6-4, med mindre reglene om felleshavari kommer til anvendelse. Ved internasjonal transport, herunder transport til og fra norsk kontinentalsokkel, erstatter selskapet ikke sikredes ansvar for tap påført tredjemann.

3.6 Felleshavari

Selskapet svarer for felleshavaribidrag som er utlignet på den forsikrede interesse, hvis felleshavarihandlingen er foretatt av hensyn til de farer som forsikringer omfatter eller følger av forsikringens tapsfelt Bidraget erstattes på grunnlag av dispasje, lovlig oppgjort etter gjeldende rettsregler eller vilkår som må ansees sedvanlige i vedkommende fart.

3.7 Omkostninger ved sikkerhetsstillelse

Hvis sikrede i anledning av et forsikringstilfelle har måttet stille sikkerhet, kan han kreve rimelig utgifter i forbindelse med dette erstattet av selskapet.

3.8 Saksomkostninger

Når et ansvar som omfattes av forsikringen gjøres gjeldende mot sikrede, og når sikrede gjør gjeldende dekningskrav mot tredjemann i anledning av tap som omfattes av forsikringen, svarer selskapet for de omkostninger som påløper, såfremt de tiltak som er truffet, er godkjent av selskapet eller må ansees forsvarlige.

Fremtind

3.9 Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret

Er selskapet ansvarlig for tapet, skal det også erstatte rimelige omkostninger ved fastsettelsen av tapet og beregningen av erstatningen. Selskapet betaler alltid utgiftene til sin egen besiktelsesmann.

3.10 Omkostninger ved tiltak som angår flere interesser

Er det påløpt omkostninger som nevnt over ved tiltak som angår flere interesser, svarer selskapet bare for den del av omkostningene som ved en forholdsmessig fordeling faller på den forsikrede interesse.

3.11 Valutakurser

Har sikrede hatt utlegg i annen valuta enn den som forsikringssummen er fastsatt i, skal omregningen skje etter kursen på utleggsdagen. Hvis utlegget forfaller til bestemt tid, og sikrede uten rimelig grunn lar være å betale ved forfall, kan han ikke kreve erstatning etter en høyere kurs enn forfallsdagens. Har sikrede etter samråd med selskapet foretatt dekningskjøp, legges dekningskursen til grunn.

Skal selskapet erstatte omkostninger som ikke er betalt når oppgjøret finner sted, skjer omregningen etter kursen på den dag erstatningsberegningen avgis.

Er forsikringssummen fastsatt i annen valuta enn i norske kroner, skal renten etter første ledd beregnes etter en rentesats svarende til 3 måneders LIBOR for avtalt valuta med tillegg av 1,5 prosentpoeng, bestemt etter den dags rentesats som gjelder når selskapets renteplikt begynner å løpe etter første ledd. Rentesatsen reguleres deretter etter samme regler hver 3. måned.

3.12 Forsikringsdokumentet som legitimasjonsdokument

Har selskapet i god tro utbetalt erstatning eller foretatt andre disposisjoner over forsikringsforholdet etter å ha fått forevist forsikringsdokumentet og gitt dette påtegning om disposisjonen, kan det ikke senere gjøres gjeldende at den som foreviste forsikringsdokumentet manglet rett til å råde over forsikringsforholdet.

3.13 Selskapets rett til å forlange forsikringsdokumentet tilbakelevert eller forevist ved utbetaling av erstatning

Selskapet kan forlange å få tilbakelevert forsikringsdokumentet før det utbetaler erstatning. Ved utbetaling av forskudd på erstatning kan selskapet forlange forsikringsdokumentet forevist til påtegning.

3.14 Selskapets adgang til å overta varene ved utbetaling av erstatning

Ved betaling av erstatning for totaltap eller manko trer selskapet inn i sikredes rett til de varer som er erstattet, med mindre det senest ved utbetalingen gir avkall på sin rett. Underforsikring får tilsvarende anvendelse. Ved disponeringen av de varer som selskapet har overtatt retten til etter første ledd, plikter selskapet å ta tilbørlig hensyn til sikredes interesser. Sikrede plikter å skaffe selskapet alle dokumenter som er av betydning å ha som eier. Omkostninger som påløper i denne forbindelse, bæres av selskapet.

3.15 Selskapets rett til å tre inn i dekningskrav som sikrede har mot tredjemann

Kan sikrede forlange at tredjemann erstatter tapet, inntre selskapet ved utbetalingen av erstatningen i sikredes rett mot tredjemann. I forhold til speditør, transportør o.l. gjelder dette også hvor disse står som forsikringstakere. Svarer selskapet bare delvis for tapet, deles kravet forholdsmessig mellom selskapet og sikrede. Det samme gjelder hvis erstatning for det fulle tap ville bli betalt med et høyere beløp av tredjemann enn av selskapet, men tredjemann bare hefter for en andel av tapet eller hele tapsbeløpet ikke kan inndrives. Hvis selskapets krav utbringer et høyere nettobeløp enn det som er betalt til sikrede med tillegg av renter, tilfaller det overskytende sikrede.

3.16 Sikredes plikt til å bevare og sikre kravet

Sikrede plikter å foreta det nødvendige for å bevare og sikre kravet inntil selskapet selv kan vareta sine interesser. Hvis det er påkrevet, skal sikrede benytte kyndig teknisk og juridisk bistand. Unnlater sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt å oppfylle sine plikter etter foregående ledd, blir han ansvarlig for det tap selskapet er påført ved forsømmelsen. Ved nasjonale transporter kommer likevel begrensningene i FAL § 4-10 til anvendelse. Selskapets ansvar nedsettes med det beløp det blir avskåret fra å innkreve som følge av at sikrede har fraskrevet seg retten til å kreve erstatning av tredjemann, dersom fraskrivelsen ikke kan ansees sedvanlig.

4. Egenandel

I erstatningsoppgjøret fratrekkes egenandelen som fremgår av forsikringsbeviset.